

Η συμβολή της προσθετικής στην αποκατάσταση ιστικών ελλειμμάτων της αισθητικής ζώνης του στόματος. Ενδείξεις – Δυνατότητες.

Χ. ΓΚΑΝΑ¹, Φ. ΤΣΑΟΥΣΟΓΛΟΥ², Β. ΜΑΚΡΗΣ¹, Χ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ³

Εργαστήριο Ακίνητης Προσθετικής και Προσθετικής Εμφυτευματολογίας, Οδοντιατρική Σχολή Α.Π.Θ.

Prosthetic restoration of tissues' defects in the aesthetic zone of the oral cavity. Indications – Prospects.

CH. GKANA¹, F. TSAOUSOGLU², V. MAKRIS¹, H. PETRIDIS³

Department of Fixed Prosthodontics and Implant Prosthesis, Dental School, Aristotle University, Thessaloniki, Greece.

Περίληψη

Κατά την απώλεια ενός ή περισσότερων δοντιών λόγω περιοδοντικής νόσου, επιμήκων καταγμάτων ριζών, ή και παρουσία διατρήσεων οστικών πετάλων ή ποικίλων άλλων παραγόντων, παρατηρείται σημαντική απορρόφηση της υπολειμματικής φατνιακής ακρολοφίας. Οι ελλείποντες ιστοί αφορούν το ύψος ή το εύρος της ακρολοφίας, ενδέχεται όμως και σε συνδυασμό τους. Η αισθητική και λειτουργική αναπλήρωση του ελλείμματος αποτελεί συχνά προϋπόθεση για μια αποδεκτή αποκατάσταση, επιδίωξη που οδηγεί σε προπροσθετικές χειρουργικές επεμβάσεις.

Σε περιπτώσεις όπου δεν ενδείκνυται οι χειρουργικές επεμβάσεις, η αποκατάσταση των μαλακών ή σκληρών ιστών μπορεί να πραγματοποιηθεί με ακίνητες προσθετικές αποκαταστάσεις (Α.Π.Α.) που τοποθετούνται επί οστεοσενσωματούμενων εμφυτευμάτων ή παρασκευασμένων φυσικών δοντιών.

Σκοπός της εργασίας είναι, η παρουσίαση των ενδείξεων, αντενδείξεων και της δυνατότητας αποκατάστασης των χαμένων ιστών του στόματος με τη βοήθεια ακίνητων προσθετικών αποκαταστάσεων με ροζ πορσελάνη.

Οι προσθετικές αποκαταστάσεις χαμένων ιστών, με τη χρήση ροζ πορσελάνης αποτελούν έναν αποδεκτό τρόπο θεραπείας σε περιπτώσεις που οι χειρουργικές επεμβάσεις αντενδεικνύονται. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να λαμβάνεται υπόψη η έκταση και θέση της νωδής περιοχής, καθώς και η κατάσταση των παρακείμενων δοντιών για την επίτευξη των καλύτερων αποτελεσμάτων.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Ακίνητη προσθετική αποκατάσταση, ροζ πορσελάνη, απώλεια ιστών.

Summary

The loss of one or more teeth, due to periodontal disease, root fracture, or other factors, causes alveolar bone resorption. The successful rehabilitation of the lost tissues often requires the combination of surgical and prosthetic techniques, in order to construct an aesthetic and functional restoration, especially when we are dealing with the anterior part of the mouth.

In cases when surgical intervention is not feasible, the lost hard and soft tissues can be artificially replaced by utilizing pink-colored ceramics on tooth or implant-supported fixed partial dentures.

The aim of this paper is to present the indications and possibilities of using pink ceramics to restore lost dentoalveolar tissues.

The technique of fixed partial dentures with pink ceramics can be successfully utilized provided that local factors have been evaluated and adequate access for oral hygiene measures is provided.

KEY WORDS: Fixed partial denture, pink ceramic, ridge deficiencies.

Η εργασία παρουσιάστηκε με τη μορφή επιτοίχιας παρουσίασης στο 26ο Πανελλήνιο Οδοντιατρικό Συνέδριο στην Αθήνα, στις 2-5 Νοεμβρίου 2006.

¹ Οδοντοτεχνίτης/τρια, φοιτητής/τρια

² Οδοντίατρος

³ Λέκτορας

The current essay was presented as a poster presentation at the 26th National Dental Congress in Athens, on 2-5 November 2006.

¹ Dental Technician, Student of Dentistry

² Dentist

³ Lecturer

Εισαγωγή

Η απώλεια δοντιών συνοδεύεται, σε κάποιο βαθμό, από απώλεια των μαλακών και σκληρών ιστών που τα περιβάλλουν. Οι ελλείποντες ιστοί αφορούν το ύψος ή το εύρος της ακρολοφίας, ενδέχεται όμως και το συνδυασμό τους¹. Ο βαθμός της απώλειας των στηρικτικών περιοδοντικών ιστών μπορεί να είναι σημαντικός, όταν προϋπάρχουν δυσμενείς παράγοντες όπως περιοδοντίτιδα, επιμήκη κατάγματα ριζών, τραυματισμοί ή διατηρήσεις οστικών πετάλων². Σε αυτές τις περιπτώσεις, δημιουργείται ένα ανατομικό και, κυρίως, αισθητικό πρόβλημα, ιδιαίτερα αν η απώλεια, αφορά πρόσθιες περιοχές του στόματος.

Σε περίπτωση που σχεδιάζεται η αποκατάσταση των δοντιών με ακίνητη προσθετική, προκύπτει δίλημμα σε σχέση με την αποκατάσταση των χαμένων ιστών. Ένας τρόπος είναι η προπροσθετική χειρουργική αντιμετώπιση των συγκεκριμένων περιστατικών²⁻⁵. Παρόλα αυτά, σε ορισμένες περιπτώσεις η χειρουργική παρέμβαση είτε αντενδείκνυται για ιατρικούς ή άλλους λόγους είτε έχει αμφίβολη πρόγνωση είτε δεν αποτελεί επιλογή για τον ασθενή.

Όταν κρίνεται σκόπιμο να αποκατασταθούν οι ελλείποντες ιστοί και δεν είναι δυνατόν να γίνει με τη βοήθεια της χειρουργικής, τότε μπορεί να χρησιμοποιηθεί κεραμικό υλικό σε απόχρωση των ούλων (ροζ πορσελάνη)⁶⁻⁹. Η ροζ πορσελάνη προσφέρει τη δυνατότητα της φυσιολογικής εμφάνισης των ούλων και της συμμετρίας των δοντιών, ενώ ταυτόχρονα δίνει την ψευδαίσθηση του φυσιολογικού ύψους αρχιτεκτονικής της φατνιακής ακρολοφίας, αποκαθιστώντας τις ελλείψεις οδοντικές θηλές και αποφεύγοντας τη δημιουργία δοντιών με αυξημένο αυχENO-μασητικό μήκος. Με τον τρόπο αυτό, παρέχονται στον ασθενή ικανοποιητικά αποτελέσματα, με μια απλή μη χειρουργική μέθοδο.

Σκοπός της εργασίας είναι η παρουσίαση των ενδείξεων, αντενδείξεων και της δυνατότητας αποκατάστασης των χαμένων ιστών του στόματος με τη βοήθεια ακίνητων προσθετικών αποκαταστάσεων (Α.Π.Α.) με ροζ πορσελάνη.

Ενδείξεις - Αντενδείξεις

Χαρακτηριστικές περιπτώσεις στις οποίες ενδείκνυται η χρήση ροζ πορσελάνης είναι η ύπαρξη ιστικών ελλειμμάτων στην πρόσθια περιοχή, όταν συνυπάρχει υψηλή γραμμή γέλωτος ή επιθυμία του ασθενή για καλύτερη αισθητική των γεφυρωμάτων.

Αν και η χειρουργική αντιμετώπιση των ιστικών ελλειμμάτων είναι η λύση επιλογής που οδηγεί στην πλήρη λειτουργική αποκατάσταση τους, εντούτοις υπάρχουν περιπτώσεις που η χρήση ροζ πορσελάνης αποτελεί ένδειξη:

- Η άρνηση του ασθενούς να υποβληθεί σε χειρουργικές επεμβάσεις για προσωπικούς λόγους ή εξαιτίας άλλων ιατρικών αντενδείξεων.

- Η αποτυχία προηγούμενων χειρουργικών επεμβάσεων να αποκαταστήσουν πλήρως τους ιστούς.

- Η φτωχή πρόγνωση της σχεδιαζόμενης χειρουργικής αντιμετώπισης.

Αντένδειξη για τη χρήση ακίνητων προσθετικών αποκαταστάσεων με ροζ πορσελάνη αποτελούν περιπτώσεις που οι χαμένοι ιστοί μπορούν να αποκατασταθούν χειρουργικά με τη σύμφωνη γνώμη του ασθενούς. Επίσης, περιπτώσεις όπου παρατηρείται εκτεταμένη απώλεια ιστών σε ύψος και εύρος και κρίνεται απαραίτητη η χρήση κινητής προσθετικής αποκατάστασης με πτερύγιο για λόγους ευχερέστερης στοματικής υγιεινής και υποστήριξης των χειλέων.

Πλεονεκτήματα - Μειονεκτήματα

Οι Α.Π.Α. με ροζ χρώματος κεραμικά υλικά, μπορούν να αποδώσουν το φυσιολογικό ύψος και την αρχιτεκτονική της φατνιακής απόφυσης, ενώ είναι σε θέση να χρησιμοποιηθούν για την αποκατάσταση της συμμετρίας της κλινικής μύλης στο οδοντικό τόξο. Με αυτό τον τρόπο αποφεύγεται η αντιαισθητική παρουσία δοντιών με ιδιαίτερα αυξημένη αυχENO-μασητική διάσταση.

Το κόστος και ο χρόνος της θεραπείας είναι μειωμένα σε σχέση με αυτά που απαιτούνται, όταν γίνονται χειρουργικές επεμβάσεις, και αποφεύγονται πιθανώς επώδυνες χειρουργικές διαδικασίες και οι συχνά μακροχρόνιες περίοδοι μετεγχειρητικής αποκατάστασης.

Μειονέκτημα της χρήσης Α.Π.Α με ροζ πορσελάνη αποτελεί το συνολικό κόστος, το οποίο είναι μεν μειωμένο συγκρινόμενο με αυτό που απαιτείται σε χειρουργικές επεμβάσεις, αλλά υψηλότερο από αυτό που απαιτείται για την κατασκευή μιας συμβατικής ακίνητης γέφυρας. Τέλος, τα αισθητικά αποτελέσματα που προκύπτουν από την προσθετική αποκατάσταση των χαμένων ιστών είναι, παρά την εξέλιξη των υλικών και εφαρμοσμένων τεχνικών, συνήθως, υποδεέστερα από αυτά των ζωντανών ιστών.

Παράθεση περιστατικών

Περιστατικό 1: Γυναίκα, ηλικίας 20 ετών, με κάταγμα στη ρίζα του #21, αυξημένη απώλεια φατνιακού οστού και υψηλή γραμμή γέλωτος (Εικ. 1-4).

Περιστατικό 2: Γυναίκα, ηλικίας 55 ετών, με περιοδοντική νόσο και εκτεταμένη απώλεια πρόσφυσης και κινητικότητα των άνω τομέων (Εικ. 5-7).

Περιστατικό 3: Άνδρας, ηλικίας 48 ετών, με απώλεια του συνόλου του άνω οδοντικού φραγμού, εκτός των #18,28 μετά από αυτοκινητιστικό ατύχημα (Εικ. 8-13)

Εικ. 1. Κάταγμα ρίζας #21. Σημαντική απώλεια ιστών καθ' ύψος. Η ασθενής δεν ήθελε καμία χειρουργική επέμβαση.

Εικ. 2. Μεταβατική αποκατάσταση μετά την εξαγωγή του #21. Το αυξημένο μήκος του γεφυρώματος οδηγεί σε αισθητική ασυμμετρία, που η ασθενής επιθυμεί να διορθώσει.

Εικ. 3. Τελική αποκατάσταση με συμβατική ακίνητη γέφυρα. #11-22. Αναπλήρωση χαμένων ιστών με χρήση ροζ πορσελάνης αυχενικά του γεφυρώματος #21.

Εικ. 4. Η τελική αποκατάσταση σε μέγιστη συναρμογή.

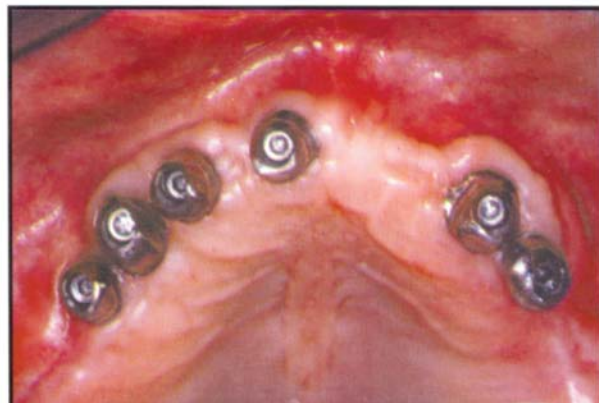
Εικ. 5. Άνω τομείς με μεγάλη απώλεια πρόσφυσης και κινητικότητα, προς εξαγωγή.

Εικ. 6. Προσθετική αποκατάσταση φατνιακής απόφυσης και μεσοδόντιων θηλών.

Εικ. 7. Η τελική αποκατάσταση στο στόμα.

Εικ. 8. Εμφυτεύματα στο στόμα με εξατομικευμένα διαβλενογονία κολοβώματα για να υποδεχθούν προσκολλούμενη διατοξική ακίνητη προσθετική αποκατάσταση.

Εικ. 9. Δεξιά όψη της προσθετικής αποκατάστασης στο εκμαγείο.

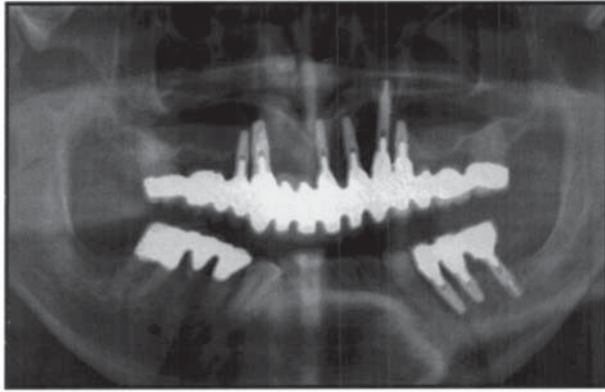
Εικ. 10. Αριστερή όψη της προσθετικής αποκατάστασης στο εκμαγείο.

Εικ. 11. Δεξιά όψη της προσθετικής αποκατάστασης στο στόμα σε σύγκλειση.

Εικ. 12. Αριστερή όψη της προσθετικής αποκατάστασης στο στόμα σε σύγκλειση.

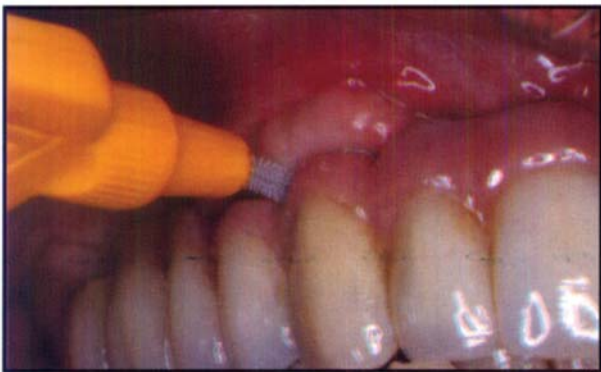

Εικ. 13. Τελική πανοραμική ακτινογραφία με την επιεμφυτευματική προσθετική αποκατάσταση προσκολλημένη.

Σημεία που χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να αναφερθούν κάποια σημεία που χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής, όταν σχεδιάζονται Α.Π.Α. με ροζ πορσελάνη.

- Λόγω της έκτασης των γεφυρωμάτων πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη δυνατότητα διατήρησης της στοματικής υγιεινής από τον ασθενή (Εικ. 14).
- Όταν η γραμμή του γέλωτος εκτείνεται ακρορριζικότερα του ορίου των γεφυρωμάτων, υπάρχει συνήθως ένα αισθητικό πρόβλημα στο όριο φυσικού ούλου-ροζ πορσελάνης.
- Για τη φυσική απόδοση των ιστών από την πορσελάνη, απαιτείται στενή συνεργασία με το οδοντοτεχνικό εργαστήριο και σχετική εμπειρία του οδοντοτεχνίτη.

Εικ. 14. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίδεται στη δυνατότητα στοματικής υγιεινής.

Συμπεράσματα

Οι προσθετικές αποκαταστάσεις χαμένων ιστών, με τη χρήση ροζ πορσελάνης αποτελούν έναν αποδεκτό τρόπο θεραπείας σε περιπτώσεις ιστικών ελλειμμάτων που δημιουργούν αισθητικό πρόβλημα και όπου οι χειρουργικές επεμβάσεις αντενδείκνυνται. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να λαμβάνεται υπόψη η έκταση και η θέση της νωδής περιοχής, καθώς και η κατάσταση των παρακείμενων δοντιών για την επίτευξη των καλύτερων αποτελεσμάτων.

Ευχαριστίες

Οι προσθετικές εργασίες κατασκευάστηκαν από τον κ. Δημήτρη Αγγέλου στο οδοντοτεχνικό εργαστήριο Eurodent-Oral design. Τον ευχαριστούμε θερμά για τη συνεργασία.

Βιβλιογραφία

1. Johnson K. A study of the dimensional changes occurring in the maxilla after tooth extraction. Part I. Normal healing. Aust Dent J 1963; 8:428-33.
2. Seibert J, Cohen D. Periodontal considerations in preparation for fixed and removable prosthodontics. Dent Clin North Am 1987; 31:529-55.
3. Garg AK, Morales MJ, Navarro I, Duarte F. Autogenous mandibular bone grafts in the treatment of resorbed maxillary anterior alveolar ridge: rationale and approach. Implant Dent 1998; 7:169-76.
4. Hardwick R, Hayes BK, Flynn C. Devices for dentoalveolar regeneration: an up-to-date literature review. J Periodontol 1995; 66:495-505.
5. Capri D, Albehbehani Y, Smukler H. Augmentation of an anterior ridge for fixed Prosthodontics with combined use of orthodontics and surgery: a clinical report. J Prosthet Dent 2003; 90:111-5.
6. Malament KA, Neeser S. Prosthodontic management of ridge deficiencies. Dent Clin North Am. 2004; 48:735-44.
7. Πετρίδης Χ. Πέριο-προσθετική αποκατάσταση ελλείμματος μαλακών και σκληρών ιστών πρόσθιας περιοχής της άνω γνάθου. Αναφορά μίας περίπτωσης. Στόμα 2000; 28:231-6.
8. Barzilay I, Tamblyn I. Gingival prostheses – A review. J Can Dent Assoc 2003; 69:74-8.
9. Hannon SM, Colvin CJ, Zurek DJ. Selective use of gingival-toned ceramics: case reports. Quintessence Int 1994; 25:233-8.